

MAVİ KART SİSTEMİ (MKS) devamı DENİZCİLİK ATIKLARI UYGULAMASI (DAU) Hakkında

02 EYLÜL 2020 tarihinde Yürürlüğe giren 2020/21 sayılı Denizcilik Atıkları Uygulaması Hakkında Genelge (DAU) Daha önceki Mavi Kart Sistemi (MKS) nin yerini almıştır.

Amatör Denizci tekneleri için MKS'nin yarattığı sıkıntıları çözmesi beklenirken maalesef yeni sorunlara sebep olacağı anlaşılmaktadır. Düzeltmezse; Doğası gereği çevreye saygılı ve gönüllü çevre muhafızı olarak sisteme olumlu katkı yapacak amatör denizciler sistemin kurbanı olarak yüklü cezaların muhatabı olacaktır. Bu nedenle Amatör Denizciler için **yetersiz değişimdir.**

Mavi Kart Sisteminin geniş bir tahlili, denizlerimizin temel kirlilik kaynakları, çözümler ve taleplerimiz önceki Mavi Kart Uygulamaları adlı raporumuzla daha evvel kamuoyuna ve ilgililere sunulmuştur.

ADF olarak konuyu sadece Amatör Denizciler açısından ele alarak onlar için düzeltme talep etmekte ticari tekneler için bir önerme yapmamaktayız.

GENEL DURUM

Denizlerin kirlenmesi konusunda yapılan çalışmalar karasal kaynaklı endüstriyel atıklar, tarımda kullanılan kimyasallar ve evsel atıkların birinci sırada olduğunu, büyük gemiler, kazalar, Katı atık depoları, maden alanları, balık çiftliklerinin bunları takip ettiğini göstermektedir. Hiç Şüphesiz bunların içinde 3-6 metre arası motorsuz kayık ve botlar dahil 39-40.000 civarı amatör denizci teknesine sahip ülkemizde **amatör denizcilerden kaynaklı kirlilik en masumu ve istatistik değerleri etkilemeyecek kadar düşük olanıdır.**

Mavi Kart Uygulaması Denizlerimizi paylaştığımız komşularımız içinde sadece ülkemizde mevcut olup özellikle Adalar Denzinde yüzme mesafesi kadar uzaklıktaki komşumuzda böyle bir uygulama yoktur. Diğer yandan 8.333 km. sahil şeridi bulunan ülkemiz, Marmara hariç diğer denizleri komşuları ile paylaşmaktadır. Bütün Avrupa'yı dolaşarak Karadeniz'e ulaşan nehirlerin getirdiği kirlilik boğazlar yolu ile Marmara ve Ege'ye ulaşmakta diğer yandan çok önemli bir su yolu olan bu denizler yoğun bir askeri ve ticari gemi trafiğini de taşımaktadır. **Bu denizlerin temiz kalması öncelikle kıyısı olan ülkelerin ortak çözümler üretmesine bağlıdır.**

MEVZUAT

ÖZEL TEKNELERİN DONATIMI VE KULLANACAK KİŞİLERİN YETERLİKLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK ile ilgili maddeler;

4. (1) (ç) Maddesi; Özel Tekne: Ticari amaç olmaksızın münhasıran gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan, ulusal standarda göre ölçüldüğünde boyu (LH) 2,5 metreden küçük ve 24 metreden büyük olmayan,

7. (6) Maddesi ; Özel tekneler çıkarılacak Tebliğ ile belirlenen asgari emniyet teçhizatı ve deniz kirliliğini önleyici teçhizat listesine göre donatılır. (Bu yönetmeliğe bağlı çıkartılan Ek 4 Sayılı listenin 7.Maddesi; Pis Su Tankı; tuvaleti olan teknelerde bulunacak, kişi başına günde en az 2 litre x 2 günlük birikime uygun hacimde olacaktır. 8.Maddesi; Pis Su Güverte Boşaltma Flanşı; pis su tankı olan bütün teknelerde bulunacaktır.)

7.(7) Maddesi; Özel teknelerde seyirde en çok 12 kişi bulunur.

Demektedir.

2020/21 DENİZCİLİK ATIKLARI UYGULAMASI HAKKINDA GENELGE ile ilgili maddeler;

4 ve 5. Maddeleri; Bakanlık ve bağlı teşkilatın yükümlülüklerini daha çok denetim odaklı düzenlemekte, alt yapı eksikleri, yetersiz atık alım tesisi, kapasite sorunu, fahiş fiyat uygulamaları hakkında şikayetlerin değerlendirilmesi dışında somut önlem belirtmemektedir.

MKS'nin 2016'dan bu yana bütün kıyılarımızda uygulanıyor olmasına rağmen atık alım tesisleri ve gemileri teknik ve kapasite açısından ihtiyaca cevap verecek duruma hala ulaşmamış olup ne zaman yeterli olacakları da belirsizdir. Var olanların çoğu arıza, tatil, personel yetersiz v.s nedenlerle devre dışı olup aktif olanlar için talep edilen ücretler fahiş noktalara ulaşmaktadır. Özellikle Borum, Marmaris, Göcek, Kekova gibi bölgelerde altyapı sıkıntısı vahim ölçüdedir.

6. Maddesi; MKS'ye tabi ticari gemileri, sportif ve gezi gemileri ile balıkçı gemilerini yolcu ve personel taşıma kapasitesine göre düzenleyerek 12 kişiden az olanlar seyrüsefer esnasında oluşan pis sularını ve çöplerini 15 günde en az bir defa atık kabul tesisi veya atık alım gemisine vermek zorunda olduğunu belirtmektedir.

Madde, Gezi Gemileri ve 12 kişiden az ifadesini kullanıyor. Gezi Gemileri ifadesi daha çok günübirlik veya daha uzun süreli ticari tur teknelerini kapsamakta buradaki 12 kişiden az ifadesini dikkate alırsak, yukarıdaki yönetmelikte tanımlanan Özel Teknelerin (Amatör Denizci Tekneleri) olduğunu düşünebiliriz. Gezi-Özel ayırımının netleşmesi gerekir.

- *Özel teknelerin büyük çoğunluğu denize hafta sonları çıkmakta, limanda bağlı oldukları zaman marina, barınak tuvaletlerini kullanmakta ve atık su tankları boş kalmakta, genelge 15 günde en az bir defa atık verecekler dediğinden boş tanklarını nasıl boşaltıp, olmayan çöplerini nasıl verecekler? Seyrüsefer esnasında 15 günü geçirdiniz soru ve cezasıyla karşılaşabilirler.*
- *Türk sularından ayrılmadığımızda Tür Bayraklı teknelerin Seyrüseferde geçen 15 günü ispat edecekleri belge yok Genelgede " kaptanın beyanı esas alınır" denmemesi çeşitli ihtilaflara yol açabilir.*

11. Maddesi; Gemilerin Teknik Yönetmeliğine atıfta bulunmakta.

Gemilerin Teknik Yönetmeliği ticari gemilere uygulanır. Özel teknelere yukarıdaki yönetmeliğe ek olarak çıkartılmış 4 sayılı listenin uygulanması gerekir.

ÖNERİ VE TALEPLERİMİZ

- Mevzuatta, Özel Tekneler için Gezi Gemisi tanımı yerine Özel Tekne tanımı kullanılmalı.
- Ticari tekne olmadığımızı göre donanım hususunda Özel Teknelerin Donatımı Yönetmeliğinin ek 4 sayılı listesi esas alınmalı
- Özel tekneler için Türk sularındaki seyrüseferle ilgili belge bulunması mutlak olmayan durumlarda kaptanın beyanı esas alınmalı.
- Ceza ancak somut çevre kirliliği tespiti halinde söz konusu olmalı.
- Sabit ve yüzer, atık alım tesis sayısı ve kapasitesi yeterli düzeye ulaştırılmalı.
- Öncelik ana kirlilik kaynaklarının kurtulmasına verilmeli.
- Ücretlendirme konusunda özel tekneler için tavan fiyat belirlenmeli
- Yasal düzenlemeler yapılırken ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmalı.
- Uygun şartlar oluşana kadar en kısa zamanda Özel Tekneler uygulama dışı bırakılmalı.

SONUÇ

Yukarıda belirtilen önerilerimiz doğrultusunda en kısa sürede çözüm üretilmesinin, denizden ve denizcilikten uzak bırakılan Türk insanının önündeki engellerin kaldırılması açısından büyük önem taşımaktadır.

Doğası gereği çevre dostu olan, plajlarda denize giren insanlar kadar kirlilik nedeni olmayan amatör denizcilerin denize çıkmasını engelleme boyutuna gelen MKS'nin devamı DAU uygulamasını, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilileri ve ilgili STK'ların bir araya gelerek detaylı şekilde masaya yatırması gereği açıktır.

Federasyonumuz bu konuda üzerine düşeni yapmaya hazır olup Özel Teknelerin yeni ve uygun düzenleme yapılana kadar DAU kapsamından muaf tutulmasını talep etmekteyiz.

AMATÖR DENİZCİLİK FEDERASYONU

